

DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2023-27(4)-30

УДК: 617.7(092)(477.44-21)(045)

ПОВЕРТАТИ ЛЮДЯМ СОНЦЕ: ПАМ'ЯТІ ВІРИ ЮЛІАНІВНИ РАЙНЧИК (ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Юрчишина О. А.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

Відповідальний за листування:
e-mail: library@vntmu.edu.ua

Статтю отримано 26 вересня 2023 р., прийнято до друку 30 жовтня 2023 р.

Анотація. У статті на основі архівних, музейних фондів та літературних джерел висвітлено основні віхи життя та діяльності доцента кафедри очних хвороб Вінницького державного медичного університету В. Ю. Райнчик, зокрема наукову, лікувальну, педагогічну й громадську діяльність, участь у підпільно-партизанській боротьбі в період Другої світової війни, творчу спадщину, внесок у надання офтальмологічної допомоги пацієнтам та у розвиток офтальмологічної служби Вінниччини.

Ключові слова: Віра Юліанівна Райнчик, доцент, офтальмологиня, Вінниччина, Друга світова війна, підпільно-партизанський рух, кафедра очних хвороб Вінницького державного медичного університету ім. М. І. Пирогова, Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни.

Найблагодатнішим куточком людського серця є, мабуть, той, де зберігається вдячна пам'ять. Можна з упевненістю сказати, що тисячі людських сердець бережуть таку пам'ять про Віру Юліанівну Райнчик, талановиту науковицю, лікарку за покликанням, учительку й наставницю лікарів, колегу ...

Народилася Віра Райнчик 19 жовтня 1923 р. в м. Смоленськ у сім'ї службовців. Її батько, Юліан Юліанович, білорус, родом з Гродненської губернії, за походженням належав до дворян, працював бухгалтером. Мати, Ольга Антонівна, вчителька за фахом, була донькою викладача Полтавської гімназії, статського радника Антона Романовича Дерібо. У багатодітних родині Райнчиків і Дерібо значну увагу приділяли навчанню й вихованню дітей, багато з них стали юристами, інженерами, лікарями... Віра Юліанівна успадкувала від представників свого роду найкращі риси: інтелігентність, обдарованість, непересічний інтелект, чесність, порядність, інтерес до знань, працелюбність.

У 1934 р. Віра разом з батьками переїхала в Україну на Вінниччину, в мальовниче село Сутиски (нині селище міського типу), де батько влаштувався на роботу за фахом, працював на гідроелектростанції, одній із перших сільських ГЕС в Україні, що розташувалася на річці Південний Буг. У 1938 р. їхня родина перебралася до Вінниці. Тут дівчина в 1941 р. закінчила на відмінно середню школу № 6.

Війна зруйнувала звичне мирне життя, плани молодій дівчині на подальше навчання. В окупованій Вінниці Віра брала участь у підпільно-партизанському русі (партизанський квиток № 162) [3]. У 1942 р. стала членкинею підпільної організації в п'ятірці легендарної вінницької підпільниці Лариси Степанівни Ратушної (Лялі Ратушної). Батько Віри працював бухгалтером в тресті "Вінсільелектро", також брав участь у підпільній роботі. Квартира Райнчиків була конспіративною. Щоб

не потрапити в німецьке рабство, уникнути примусового вивезення до Німеччини, Віра наважилася на фіктивний шлюб з Романом, племінником відомої подільської фольклористки Насті Андріанівни Присяжнюк, з яким була добре знайома - одружених не брали [10].

16 серпня 1943 р. дівчину разом з батьками заарештували нацисти. Родина Райнчиків опинилася за колючим дротом концентраційного табору в м. Бердичів Житомирської обл. Звідси її з мамою 13 листопада 1943 р. пощастило втекти. До визволення Вінниці від нацистів вони переховувалися. Батько Юліан Юліанович потрапив у концентраційний табір "Майданек" на території м. Люблін в Польщі, де він і загинув [4]. Загинув у концтаборі й Роман. Гіркі спогади не полишали її все життя. "Ця віха моєї біографії була мало кому відомою, - розповідала Віра Юліанівна, - тому що дуже болісна. Хірургові-окулісту потрібно мати міцні нерви, щоб ніколи не здригнулася рука, і мені довелося загнати всі ті спогади на дно серця, не давати їм волі, перекреслити й забути. Це значною мірою вдалося. Мати моя багато виступала зі спогадами, а я навіть не ходила на подібні заходи. Тепер бачу, що таке рішення було правильним, хоча й нелегким" [10].

За участь у підпільно-партизанському русі Віра Юліанівна була нагороджена орденами Вітчизняної війни II ступеня (1987), "За мужність" (1999), медалями "За бойові заслуги", "Партизанові Вітчизняної війни", "За відвагу" (1968), Жукова (1998), "Захиснику Вітчизни" (1999), нагрудним пам'ятним знаком "Партизан України 1941-1945", численними ювілейними медалями.

Після визволення Вінниці Віра влаштувалася на роботу у військовий шпиталь № 1112, у якому працювала медичною сестрою. Мешкали разом із мамою. У 1944 р. Віра Юліанівна вступила до Вінницького державного медичного інституту, який з відзнакою закінчила у 1948 р. За направленням з липня до 22 грудня 1948 р. пра-

цювала епідеміологічною Полтавського району Полтавської обл. У грудні того самого року дівчина повернулася до Вінниці й вступила до клінічної ординатури кафедри очних хвороб Вінницького державного медичного інституту. Під час навчання виявила схильність до наукової та педагогічної діяльності. Закінчивши навчання в листопаді 1951 р., розпочала роботу асистенткою кафедри очних хвороб

Вінницького державного медичного інституту під керівництвом професора Григорія Абрамовича Літинського, який уславився переважно своїми працями з фізіології зору та клінічної офтальмології.

У 1953 р. кафедру очолила професорка Віра Олексіївна Паньова, основними напрямками наукових досліджень якої були травма і травматична гіпотонія органів зору, вторинна глаукома. Науковиця була обласним окулістом, надавала значну увагу організації офтальмологічної служби. У 1963 р. було засноване Вінницьке обласне офтальмологічне товариство, вона стала його головою. На той час, починаючи з 1953 р., науковим напрямом кафедри стали проблеми травми ока. Наукові праці співробітників кафедри були присвячені важким травмам ока, їх профілактиці, лікуванню глаукоми, вроджених дакриоциститів, злоякісних пухлин, туберкульозно-алергічних уражень ока, увеїтів, гіпотонії і гіпертензії ока. Важливе значення надавали профілактиці й лікуванню травматичної гіпотонії. Колектив кафедри вперше розробив класифікацію травматичної гіпотонії ока, розробив заходи з її профілактики й лікування. Клініка на той час розширилася до 60 ліжок. Теорію впроваджували в практику, зокрема В. Ю. Раїнчик опанувала й успішно виконувала вправлення райдужки, яка випала в рану. Упродовж 1950-1960 рр. Віра Юліанівна написала низку наукових праць здебільшого з питань лікування фліктенульозних кератокон'юнктивітів і травм ока, які були опубліковані у збірниках наукових праць Вінницького і Львівського державних медичних інститутів; збірниках лікарів-практиків Вінницької області, Вінницької обласної лікарні тощо, у фахових журналах. Виявом турботи про здоров'я мешканців села були декілька її праць щодо диспансерного обслуговування сільського населення та щодо проблем травматизму органа зору серед сільських механізаторів. Науковиця була авторкою методичних вказівок з лікування проникних поранень очного яблука (1963). Брала участь у роботі багатьох наукових форумів, зокрема Міжнародного

симпозіуму з питань кератопластики (1964; м. Одеса), наукових конференцій Одеського і Київського медичних інститутів. Одночасно працювала над кандидатською дисертацією.

У 1966 р. Віра Юліанівна блискуче захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук на тему "Комплексне лікування хворих на фліктенульозні (туберкульозно-алергічні) кератокон'юнктивіти" у Львівському державному медичному інституті. На підставі рішення ради того самого інституту від 16 лютого 1966 р. вона здобула науковий ступінь кандидата медичних наук.

Уже на той час В. Ю. Раїнчик досконало володіла методикою викладання, охоче ділилася досвідом з іншими викладачами кафедри, з молодими колегами, була чуйною лікаркою. Поступово зростав її хірургічний талант. Успішно оперувала, зберігши багатьом пацієнтам зір [2]. Зокрема, вона врятувала від катаракти очі Насті Андріанівни Присяжнюк, виконавши дві операції [10].

У 1969 р. Віра Юліанівна розпочала працювати над докторською дисертацією на тему "Вплив отрутохімікатів на орган зору (клініко-експериментальні дослідження)", зокрема досліджувала вплив деяких пестицидів на зір. У 1970 р. Віра Юліанівна, у зв'язку з хворобою професора Валентини Олексіївни Паньової, виконувала обов'язки завідувачки кафедри очних хвороб, з якими цілком справлялася [6]. Окрім того, читала курс лекцій студентам, керувала науковою й лікувальною роботою в клініці; була успішною педагогінею, вміло передавала свої знання студентам, інтернам, молодим лікарям. Практичні заняття, які проводила Віра Юліанівна, проходили жваво, насичено, цікаво й продуктивно, відчувалося, що їх проводить людина, безмірно залюблена у свій фах. Працювала на повну силу: у своїх звітах вона зазначала, що метою практичних занять зі студентами було максимальне засвоєння ними методики дослідження хворого, профілактики й лікування очних хвороб [6].

У 1969 р. офтальмологиня за бездоганну роботу, зразкове виконання службових обов'язків, високий професіоналізм, сприяння розвитку медичної науки та охорони здоров'я була нагороджена значком "Відміннику охорони здоров'я". Віра Юліанівна успішно впроваджувала нові методи діагностики й лікування в медичну практику, надавала консультативну, лікувально-профілактичну допомогу населенню Вінниці й Вінницької області, зокрема опікувалася Калинівським і Тульчинським районами. Учні В. Ю. Раїнчик з вдячністю згадують про неї. Асистент кафедри очних хвороб Г. М. Окаєвич розповідала: "Віра Юліанівна була моїм асистентом, проявляла значну вимогливість до студентів, дуже цікаво проводила заняття, чудово читала лекції. Коли я працювала окулістом в Бершадському районі, вона, надаючи шефську допомогу, проводила в районі значну роботу: консультувала хворих, допомагала оздоровленню школярів, оперувала, тим самим допомагала сільській охороні здоров'я, і мені допомагала зростати як фахівцю" [6].

У 1971 р. фотопортрет Віри Юліанівни був розміщений на загальноміському стенді "Найкращі медпрацівники міста".

На засіданні співробітників кафедри очних хвороб від 14 вересня 1971 р. щодо обговорення кандидатури на посаду доцента кафедри виступила професор В. О. Паньова: "Віру Юліанівну я знаю з 1953 року, коли приїхавши до Вінниці, я стала завідувачкою кафедри очних хвороб, вона тоді була педагогом-початківцем і лікарем. Як завкафедри завжди відчувала її підтримку і допомогу в роботі. З 1957 р. я почала хворіти і Віра Юліанівна часто заміняла мене. За ці роки вона значно зросла як науковець, педагог і лікар, могла б вже бути доцентом кафедри. Віра Юліанівна чудовий хірург, за останній час вона оволоділа найскладнішими новими операціями, наприклад, іридоциклектомією при пухлинах очей (такі операції виконує професор Линник). Віра Юліанівна добре знає розділ травм органа зору і має з цього питання кілька серйозних друкованих праць, на які посилаються інші автори. Найбільш цінним розділом в її кандидатській дисертації є питання оздоровлення дітей, які перенесли фліктенульозні кератити шляхом пересадки рогової оболонки, методом якої Віра Юліанівна володіє... Віра Юліанівна - хороший педагог, не просто хороший, відмінно читає лекції з курсу очних хвороб. Має авторитет серед співробітників, студентів і хворих. Усе це дозволяє рекомендувати В. Ю. Раїнчик на посаду доцента кафедри очних хвороб" [6].

Починаючи з 70-х років наукові праці В. Ю. Раїнчик були присвячені здебільшого питанням лікування захворювань сітківки ока, амбліопії, катаракти, зокрема в разі цукрового діабету й атеросклерозу; діабетичної ретинопатії; комплексному лікуванню опіків очей; терапії в комплексному лікуванні захворювань органів зору, організації лікування школярів з вадами зору тощо. Вона опанувала новий на той час метод лікування деяких захворювань очей - метод коагуляційного впливу за допомогою ксенонового фотокоагулятора.

Упродовж 1970-1987 рр. кафедру очних хвороб Вінницького державного медичного інституту очолював професор Леонід Лазарович Устименко, досвідчений клініцист, чудовий педагог і лікар-практик. Він був обласним офтальмологом і головою обласного наукового товариства офтальмологів. Багато оперував, найскладніші випадки брав на себе. За час його роботи в навчальні плани кафедри були введені елементи науково-дослідної роботи студентів, які успішно втілювалися в життя, про що свідчить його публікація у співавторстві з В. Ю. Раїнчик у газеті "Молодий медик" від 16 квітня 1976 р. [9]. На жаль, Леонід Лазарович хворів, а тому час від часу його обов'язки доводилося виконувати Вірі Юліанівні, якій він цілковито довіряв.

У 1971 р. за досягнуті успіхи в галузі охорони здоров'я і розвиток медичної науки Віра Юліанівна була нагороджена орденом "Знак Пошани". У 1973 р. рішенням Вищої атестаційної комісії В. Ю. Раїнчик було присвоє-

но вчене звання доцента [6].

Віра Юліанівна продовжувала проводити вагому лікувально-консультативну роботу і на основній клінічній базі кафедри, і в інших лікувальних закладах області та міста.

З ґрунтовними доповідями науковиця виступала на великих наукових форумах, зокрема на з'їздах офтальмологів СРСР, Всесоюзних та Міжнародних конференціях офтальмологів, зокрема на Міжнародній конференції (1985), присвяченій 100-річчю від дня народження Володимира Петровича Філатова, видатного українського офтальмолога, професора, дійсного члена АН УРСР та АМН СРСР. Цікаво й те, що в 50-х роках минулого століття він перебував на Вінниччині - відпочивав у с. Бронниця Могилів-Подільського р-ну в санаторії "Гірський". Був непоганим художником, писав, переважно пейзажі, чудові ліси та лісостеп Вінницької області, скелясті береги Південного Бугу.

Наукову, лікувальну та навчально-виховну діяльність В. Ю. Раїнчик успішно поєднувала з громадською роботою [7]. Брала активну участь в роботі кафедри, інституту, міста. У різні роки відповідала за навчальний процес та за апаратуру кафедри, була секретаркою методичних нарад кафедри, членкинею місцевого комітету профспілкової організації, жіночої ради та вченої ради педіатричного факультету Вінницького державного медичного інституту; членкинею правління обласного наукового офтальмологічного товариства, часто виступала з доповідями на його засіданнях та керувала його коштами. Чимало просвітницьких лекцій з актуальних питань офтальмології вона прочитала для населення, за що була нагороджена Грамотами правління обласного товариства "Знання" [6]. Упродовж 1971-1977 р. неодноразово була обрана депутаткою Вінницької міської Ради (13-16 скликання). Була заступницею голови депутатської комісії з питань охорони здоров'я. Сумлінно виконувала покладені на неї обов'язки, за що була нагороджена у 1975 р. і 1978 р. Почесними грамотами Вінницької міської ради.

1976 р. у Вінниці на базі клініки очних хвороб було організовано обласний травматологічний центр, де пацієнти могли отримати якісну медичну офтальмологічну допомогу своєчасно, неподалік від місця свого проживання. Сюди Віру Юліанівну часто викликали на допомогу. У 1980 р. очне відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова отримало операційний мікроскоп, у клініці почали виконувати операції на мікрохірургічному рівні. Віра Юліанівна швидко опанувала навички роботи з новою апаратурою й успішно оперувала.

Чимало слів щирої подяки звучали на її адресу: "У мене немає слів, щоб висловити свою вдячність лікареві обласної лікарні імені Пирогова Вірі Юліанівні Раїнчик, яка повернула мені зір. Яке велике щастя бачити все навкруги, милуватися промінням сонця, милуватися всім, що тебе оточує. Яка радість після восьми років темного мороку знову все побачити, без сторонньої до-

помоги пройтися вулицями рідного села. Зараз я читаю вже газети і ось цього листа пишу сам!", - писав Василь Карпович Поліщук, мешканець села Гулівці на Вінничині [3].

У 1984 р. Віра Юліанівна була нагороджена медаллю "Ветеран праці" (1984). За віддану роботу також була удостоєна нагрудним знаком "Винахідник СРСР", бронзовою медаллю ВДНГ УРСР.

У 1988 р. на базі Вінницької обласної дитячої лікарні було засновано офтальмологічне відділення для дітей, яке очолювала впродовж 1992-2010 рр. М. А. Дяченко - учениця Віри Юліанівни. Того самого року кафедру очних хвороб Вінницького державного медичного інституту очолив Йосип Романович Салдан, новатор із застосування найсучасніших на той час методик в офтальмохірургії [8]. Уперше у Вінницькій області в 1989 р. він впровадив в клінічну практику імплантацію штучних кришталіків, нові оперативні втручання при глаукомі та лазерні технології для лікування офтальмопатології. В. Ю. Раїнчик ще деякий час працювала під його керівництвом, успішно опанувала новітні методики лікування хворих.

Після звільнення з університету у 1996 р. [5] Віра Юліанівна з серпня того самого року розпочала працювати у Вінницькому обласному клінічному госпіталі для інвалідів війни (нині комунальне некомерційне підприємство "Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Вінницької обласної ради") на запрошення його очільника Валерія Вікторовича Бабійчука. Відтоді в госпіталі збільшилася кількість консультацій, зросла якість надання офтальмологічної допомоги ветеранам, було організовано відділення мікрохірургії ока в стаціонарі, впроваджено найновіші методики діагностики та лікування патології очей. Слова подяки продовжували звучати на її адресу. Віра Юліанівна спокійно відповідає: "Це наша робота - повертати людям сонце".

Список посилань - References

[1] Hunko, P. M. (Ed.). (1997). Актуальні питання медицини. [Actual issues of medicine]. *Збірник наукових робіт лікарів та вчених провідних клінік Вінниччини до 80-річного ювілею обл. клініч. лікарні ім. М. І. Пирогова - Collection of scientific works of doctors and scientists of the leading clinics*

Її залюбленість у свою справу передавалася всім, кого вона навчала, з ким їй доводилося працювати. Завідувачка хірургічного відділення № 2, створеного на базі офтальмологічного відділення Вінницького обласного клінічного госпіталю ветеранів війни, Світлана Валеріївна Павлюк завдяки Вірі Юліанівні своїм фахом обрала саме офтальмологію: "Це, зрештою, стало моїм покликанням, долею і головною справою життя. Живу офтальмологією день і ніч, переймаюся нею, не знаю нічого головнішого й важливішого, буду на цьому полі всі свої плани на майбутнє, - розповідала вона. - А Віра Юліанівна - мій культ, наставниця, ідеал. ... Така опора! "Читає" око з неперевершеним знанням і вмінням, демонструє такий професіоналізм, що пацієнти беззастережно мають її за професора, хоча була в науці лише доцентом... Я пишаюся тим, що у нас працює Віра Юліанівна, що вона зуміла передати й прищепити своє вміння мені (почуваюся компетентно й комфортно в усіх питаннях офтальмології та організації належного лікування)" [10].

Разом із співавторами В. Ю. Раїнчик написала історію кафедри очних хвороб Вінницького медичного інституту, яка була опублікована у збірці наукових праць лікарів та науковців провідних клінік Вінниччини "Актуальні питання медицини", приуроченої до 80-річчя Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова, та яка вийшла друком у 1997 р. [1]. Загалом у доробку В. Ю. Раїнчик близько 150 наукових праць, низка раціоналізаторських пропозицій.

30 вересня 2011 р. В. Ю. Раїнчик звільнилася з роботи за власним бажанням, але за потреби продовжувала надавати консультації, завжди приходила на допомогу. У трудовій книжці Віри Юліанівни Раїнчик рясніють 20 записів про заохочення подяками за високу дисципліну, за участь в розвитку медичної науки, за високі показники в навчально-виховній та науково-дослідницькій роботі, за багатолітню бездоганну працю з навчання та виховання медичних кадрів [3]. На її рахунок - тисячі успішних операцій різного ступеня складності, тисячам пацієнтів вона повернула колишню гостроту зору, багатьох врятувала від сліпоти, повернувши незрячим можливість бачити світло, зберегти працездатність та жити повноцінно.

До останніх днів вона з вдячністю згадувала своїх учителів, закликала своїх учнів також бути вдячними. Відійшла у вічність 22 січня 2016 р. у м. Вінниця.

У пам'яті колег, учнів і вдячних пацієнтів Віра Юліанівна залишилася еталоном порядності, інтелігентності, відданості справі та ще багатьох найкращих людських рис, а також взірцем неперевершеної фаховості.

of Vinnytsia region to the 80th anniversary of the Regional Clinical Hospital named after M. I. Pirogov. Вінниця - Vinnitsa.

[2] Mazur, S., & Shelinhovska, T. (1984, September 14). Вона повертає людям зір [She restores people's sight]. *Молодий медик - Young doctor*, (28), 2.

- [3] Pavliuk, S. V. (2016). Раїнчик Віра Юліанівна (1923-2016) [неопублікований документ] [Rainchuk Vira Yulianivna (1923-2016) [unpublished document]. КНП "Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни Вінницької обласної ради" - Communal non-commercial enterprise "Vinnytsia Regional Clinical Hospital of War Veterans of the Vinnytsia Regional Council".
- [4] Rainchuk V. Yu [Раїнчик В. Ю.] (1955, June 9). (8236). Автобіографія [Autobiography]. Вінницький обласний краєзнавчий музей - Vinnytsia Regional Museum of Local Lore.
- [5] Rainchuk Vera Yulianovna [Раїнчик Віра Юліанівна]. (Ref. 1313, 2). *Архів Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова - Archive of Vinnytsia National Medical University named after M. I. Pirogov*. Вінниця, Україна - Vinnytsia, Ukraine.
- [6] Rainchuk Vera Yulianovna, associate professor of the Department of Eye Diseases [Раїнчик Віра Юліанівна доцент кафедри очних хвороб]. (1239, 5-109). *Архів Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова - Archive of Vinnytsia National Medical University named after M. I. Pirogov*. Вінниця, Україна - Vinnytsia, Ukraine.
- [7] Rainchuk Vira Yulianivna [Раїнчик Віра Юліанівна]. (1973, June 8). *Молодий медик - Young doctor*, (22), 1.
- [8] Saldan, J. R. (1994). Історія кафедри очних хвороб [History of the department of eye diseases]. В: *В.М. Мороз (Ред.). Вінницький державний медичний університет ім. М. І. Пирогова: матеріали з історії університету [In: V. M. Moroz (Ed.), Vinnytsia State Medical University named after M. I. Pirogov: materials on the history of the university]*. (p. 188-191). Вінниця - Vinnytsia.
- [9] Ustymenko, L. & Rainchuk, V. (1976, April 16). Перший досвід радує [The first experience is pleasing]. *Молодий медик - Young doctor*, (15), 2.
- [10] Volosheniuk, I. (2012, November 16). "Давлення тиску", або глаукома [Pressure pressure", or glaucoma]. *Вінницька газета - Vinnytsia newspaper*, (91).

RETURNING THE SUN TO PEOPLE: IN MEMORY OF VERA YULIANIVNA RAINCHUK (TO THE 100TH ANNIVERSARY OF HER BIRTHDAY)

Yurchyshyna O. A.

Annotation. *The article, based on archival, museum funds and literary sources, highlights the main milestones of the life and activity of the associate professor of Ophthalmology Department of the Vinnytsia State Medical University V. Yu. Rainchuk, in particular her scientific, medical, pedagogical and public activities, her participation in the underground partisan struggle during the Second World War, her creative heritage, contribution to the provision of ophthalmological care to patients, to the development of the ophthalmological service of Vinnytsia region.*

Keywords: *Vira Yulianivna Rainchuk, associate professor, ophthalmologist, Vinnytsia region, World War II, underground partisan movement, Ophthalmology Department of Vinnytsia State Medical University named after M. I. Pirogov, Vinnytsia Regional Clinical Hospital of War Veterans.*
